



KUNTA
LIITTO

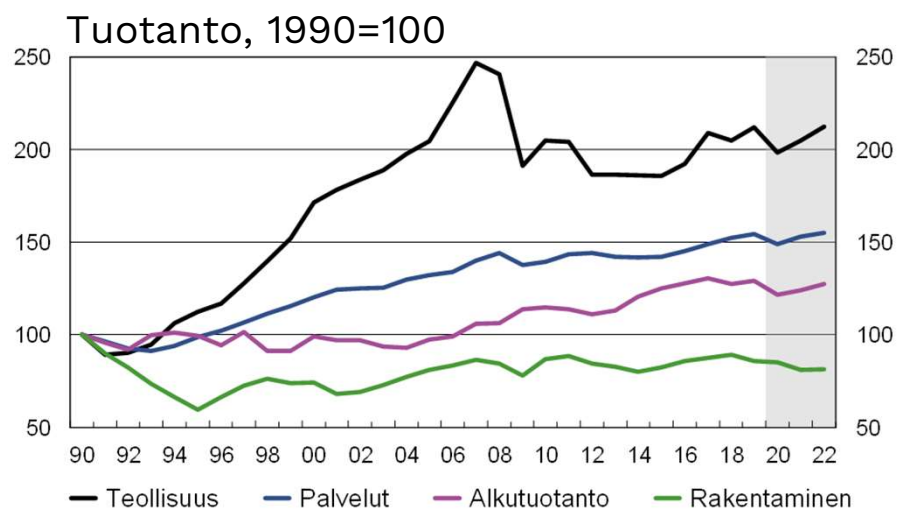
Ammatillisen koulutuksen ajankohtais-extra:

Julkisen talouden tila ja tulevaisuuden näkymät

25.11.2020

@MinnaPunakallio

Julkisen talouden kehitys nivoutuu suhdannekehitykseen. Tulevaisuus?



Ilkka Herlin (Talouselämä 9.10.2020):
”Suomi on toimiva yhteiskunta, joka perustuu demokraattiseen tasa-arvoiseen ympäristöön. Vaikka sitä kuinka pohtii, niin sieltä nousevat Suomen vahvuudet menestyä globalisaatiossa.”

Finnairin toimitusjohtaja Topi Manner pandemian jälkeisestä ajasta (Talouselämä 9.10.2020):
”Kilpailuasetelma tulee olemaan todella kova ja tulee tapahtumaan uusjakoa.”

Suomessa julkisella sektorilla on laaja tehtäväkenttä, mm. eläkevakuuttaminen

Julkisyhteisöjen menojen tehtäväjakauma vuonna 2018

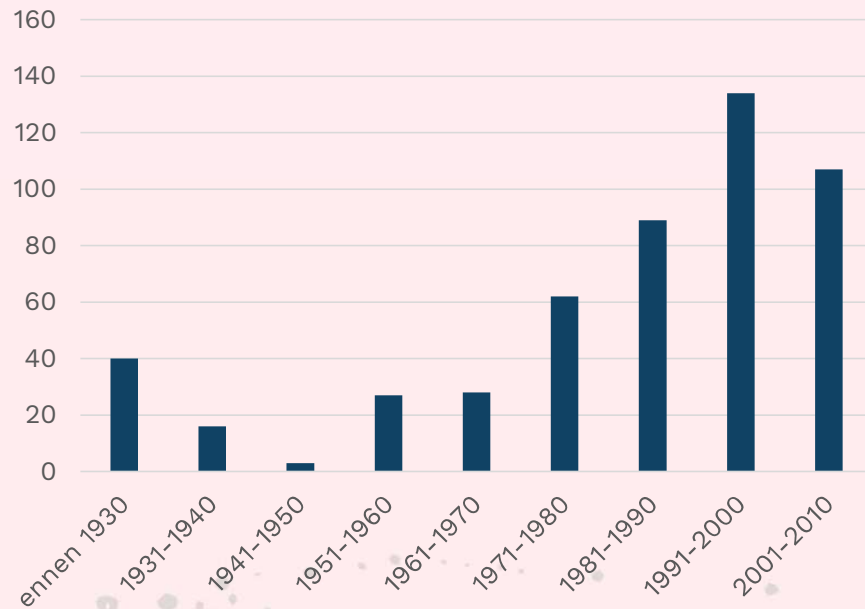
	Tehtävän osuus kokonaismenoista, %	Tehtävän osuus nettomenoista, % ¹⁾	Tehtävän osuus kulutusmenoista, %
G01 Yleinen julkishallinto	15,0	11,4	13,0
G02 Puolustus	2,2	2,3	4,5
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2,1	2,1	4,1
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	8,0	7,6	8,8
G05 Ympäristönsuojelu	0,4	0,3	0,5
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	0,6	0,2	0,4
G07 Terveystieteiden tutkimus ja terveydenhuolto	13,2	12,9	25,0
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2,8	2,8	4,0
G09 Koulutus	10,4	10,8	18,0
G10 Sosiaaliturva	45,5	49,7	21,6
G0 Tehtävät yhteensä	100,0	100,0	100,0

1) Nettomenot = kokonaismenot vähennettynä saaduilla myynti- ja maksutuloilla sekä tuotoksella omaan loppukäyttöön.

Vuonna 2018 julkisyhteisöjen sulautetut kokonaismenot olivat 124,4 miljardia euroa eli 53,1 prosenttia bruttokansantuotteesta.

**Kuntien rooli julkisen
sektorin tehtävien
tuottajana/rahoittajana
on merkittävä**

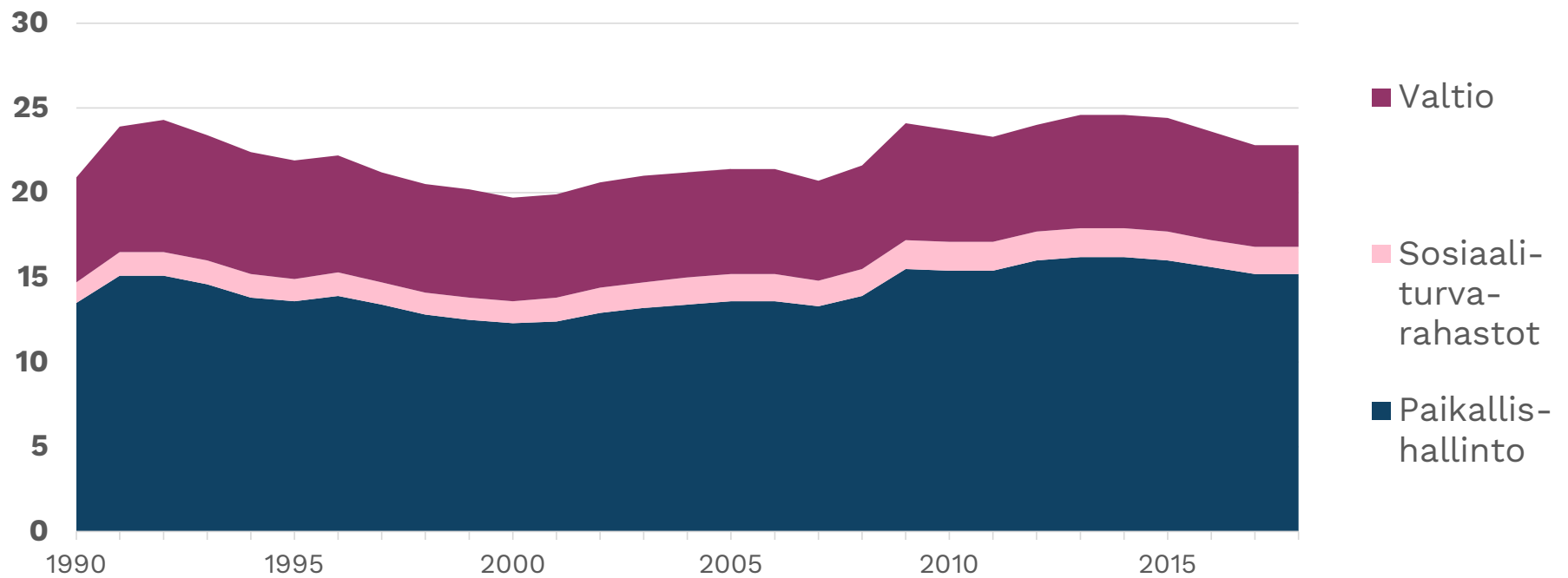
Kuntien lakisääteisiä tehtäviä on lisätty voimakkaimmin 1990-luvulta eteenpäin



Milloin kuntien lakisääteiset tehtävät on ensimmäistä kertaa osoitettu kunnille?

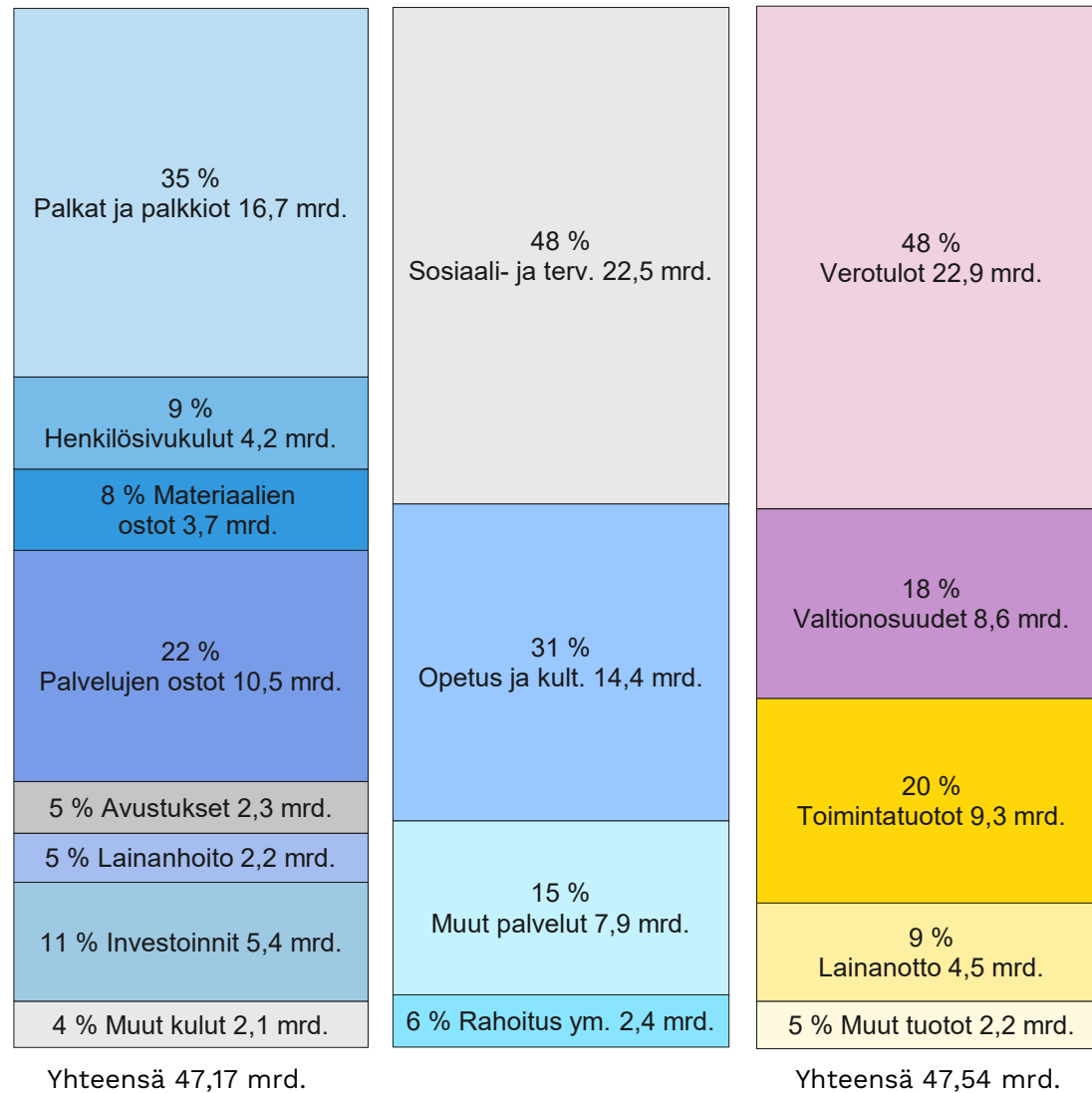
Valtaosa tehtävistä kohdistuu STM:n hallinnonalalle.

Kuntasektorin osuus julkisista kulutusmenoista on kasvanut, % BKT:sta



Kuntien ja kuntayhtymien talous vuonna 2019

Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset menot ja tulot.



Huomioitavaa



Julkisen sektorin perustehtävät 1970-1980-luvulla
1990-luvun alun lama
Finanssikriisi

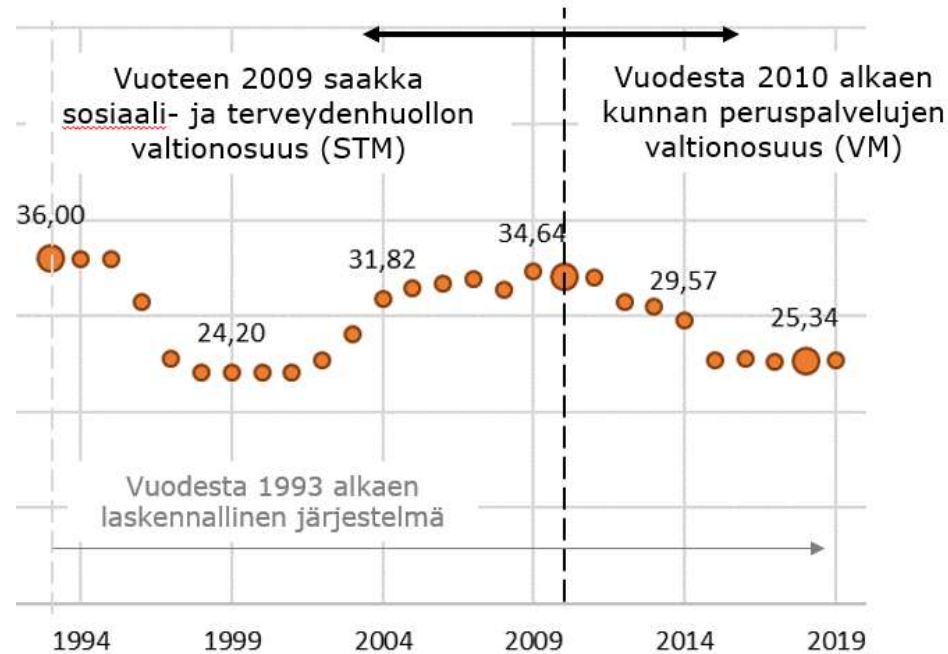
Julkisen sektorin tehtävien laajentaminen, verokevennykset

Yhä useampi kuntalainen ei maksa kunnallisveroa lainkaan.

Palkansaajalla kunnallisverokynnys noin 15 600 euroa/vuosi, eläkeläisellä noin 11 600 euroa/vuosi

Palkansaaja	
Kunnallisverokynnys	Euroa/vuodessa
2015	9 740
2016	11 900
2017	14 400
2018	14 700
2019	15 270
2020	15 630

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti on laskenut viime vuosina 10 prosenttiyksiköllä



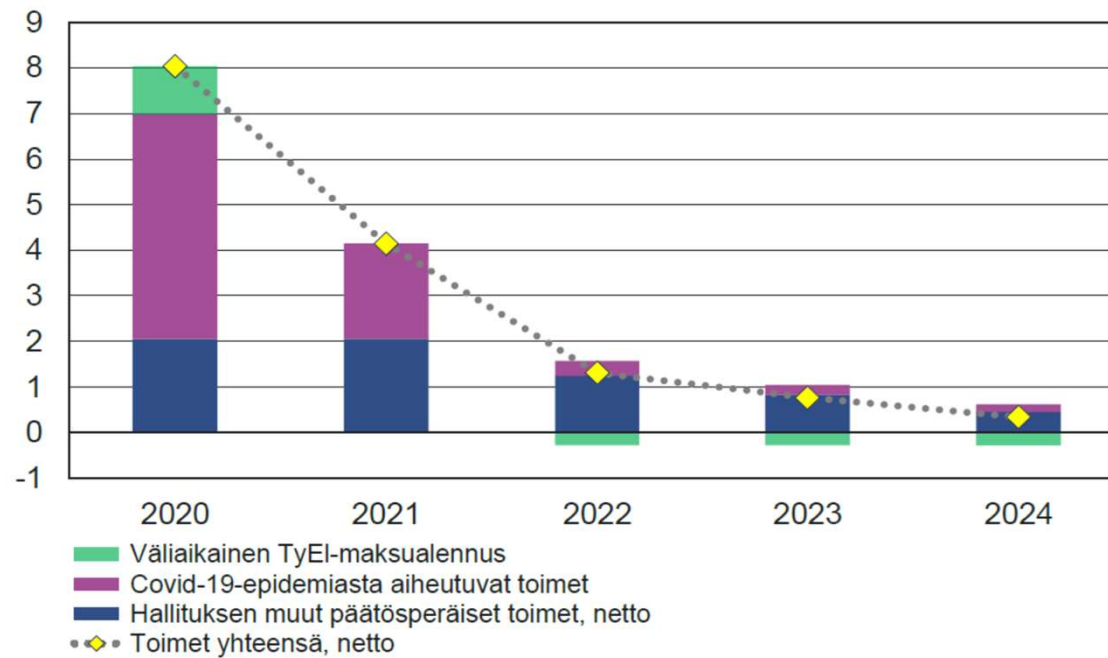
Väestökehityksen trendejä ja ilmiöitä

- Väestö keskittyy. Kuitenkin kaupunkien keskustat hiljenevät.
- Syntyvyys laskee: 92 kunnassa syntyi alle 20 lasta vuonna 2018.
- Työikäisten määrä vähenee, voimakasta erityisesti Itä-Suomessa. Työikäisten määrä kasvaa 37 kunnassa
- Väestö vanhenee, keski-ikä vaihtelee kunnissa (minimi 32 ja maksimi 57)
- Maahanmuutto ja sen keskittyminen
- Kuntien väliset erot kasvavat.

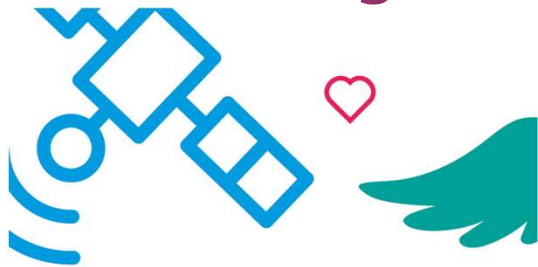


Julkisen sektorin tilaan vaikuttavat Marinin hallituksen päätökset

Hallituksen päätösperäiset toimet, mrd. euroa



Hallitus noudattaa tiukasti hallitusohjelmaa ja lisää julkisia menoja



Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019

OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI

—sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta



Valtioneuvoston julkaisu 2019:31

	Miljoonaa euroa
3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	98
3.1.1 Asuntopolitiikka	12
3.2 Suomi kokoaan suurempi maailmalla	100
3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi	40
3.3.1 Oikeusvaltion kehittäminen	15
3.3.2 Puolustuspolitiikka	10
3.4 Elinvoimainen Suomi	125
3.4.1. Liikenneverkon kehittäminen ja ylläpitäminen	20
3.4.2 Maatalous	35
3.5 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	65
3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi (sis. 3.6.1 sosiaali- ja terveyspalvelut)	270
3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen	300
3.7 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	201,5
3.7.1 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotilat	22,5
Josta jakamattomasta varauksesta	-84
Yhteensä	1 230

Mittaluokaltaan keskeisimmät Marinin hallituksen kuntapäätökset, pl. Sote. Täysimääräinen korvaus valtionosuuksiin



Hoivamitoitus 0,7



**Oppivelvollisuuden
pidennys 18 ikävuoteen**



**Hoitotakuu,
seitsemässä päivässä
lääkəriin**

**Sanna Marinin
hallitusohjelman
laajenevat tehtävät
lisäävät kuntatalouden
menoja vuonna 2021
arviolta 370 milj. euroa.**

**Vuoteen 2024 mennessä
menojen lisäkasvu noin
790 milj. euroa vuodessa.**

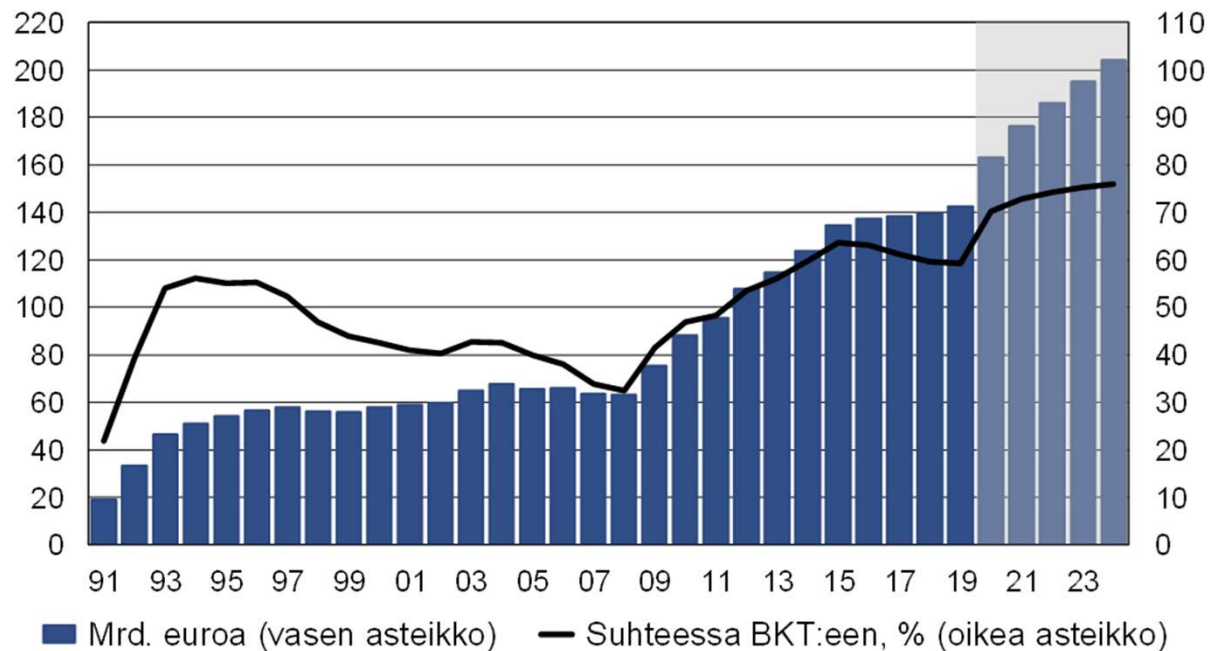
**KUNTA
LIITTO**



Mikä on julkisen sektorin tila ja näkymät?

Julkisen sektorin tilaa kuvataan usein velan avulla

Julkisyhteisöjen velka, % bruttokansantuotteesta



Julkisen talouden tila

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto* euroina ja suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

Nettoluotonanto, mrd. euroa							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-2,0	-2,7	-1,0	-2,4	-2,8	-2,6	-2,7
Valtio	-2,9	-2,9	-16,8	-10,6	-7,9	-6,6	-5,7
Sosiaaliturvarahastot	2,9	3,3	-0,2	0,8	1,1	1,2	1,1
Yhteensä	-2,0	-2,3	-18,0	-12,2	-9,7	-8,0	-7,3

* Nettoluotonanto = sektorin kokonaistulojen ja kokonaismenojen (ml. investoinnit) erotus kansantalouden tilinpidossa

Nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,9 %	-1,1 %	-0,4 %	-1,0 %	-1,1 %	-1,0 %	-1,0 %
Valtio	-1,2 %	-1,2 %	-7,2 %	-4,4 %	-3,2 %	-2,5 %	-2,1 %
Sosiaaliturvarahastot	1,2 %	1,4 %	-0,1 %	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %
Yhteensä	-0,9 %	-1,0 %	-7,7 %	-5,0 %	-3,9 %	-3,1 %	-2,7 %

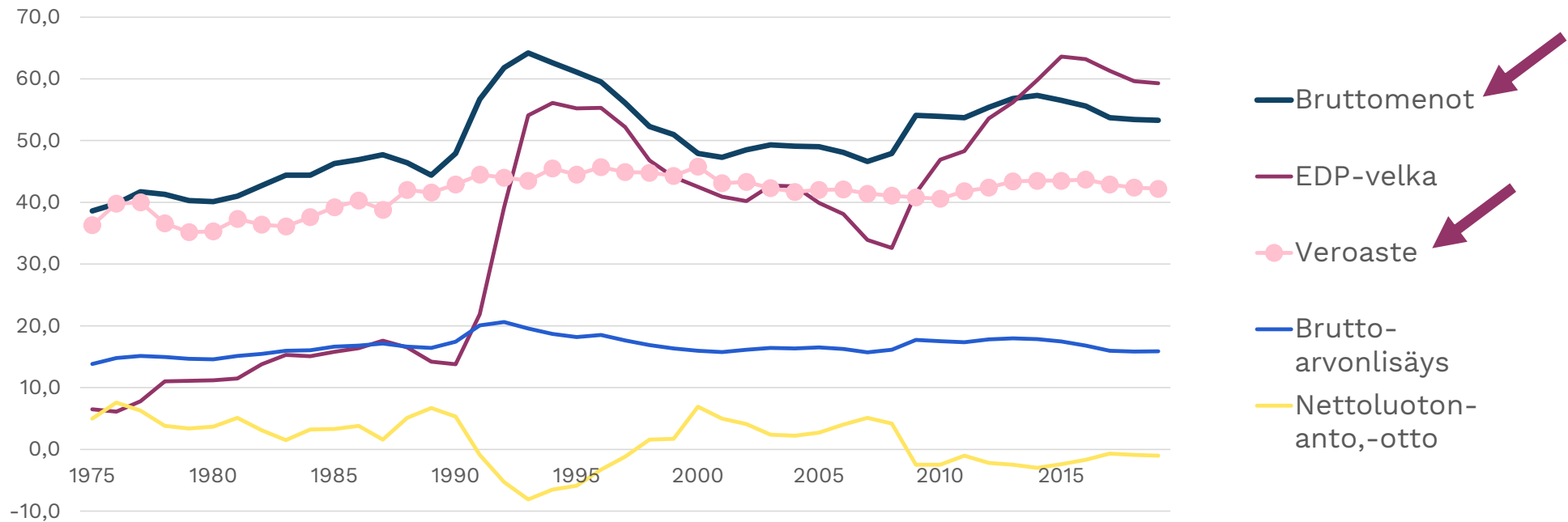
Rahoitusasema-tavoite: -0,5 %

Rahoitusasema-tavoite: 0,0 %

Julkisen talouden tilaa tulee tarkastella usealla eri mittarilla

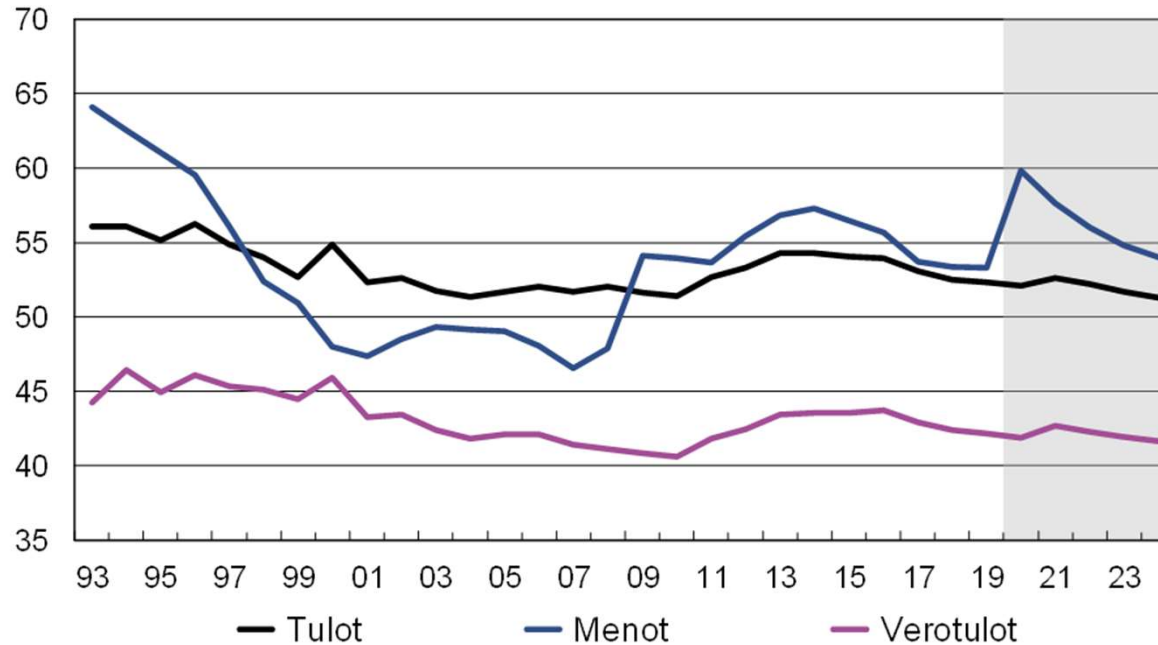


Julkisen talouden tunnuslukuja, suhteessa bruttokansantuotteeseen



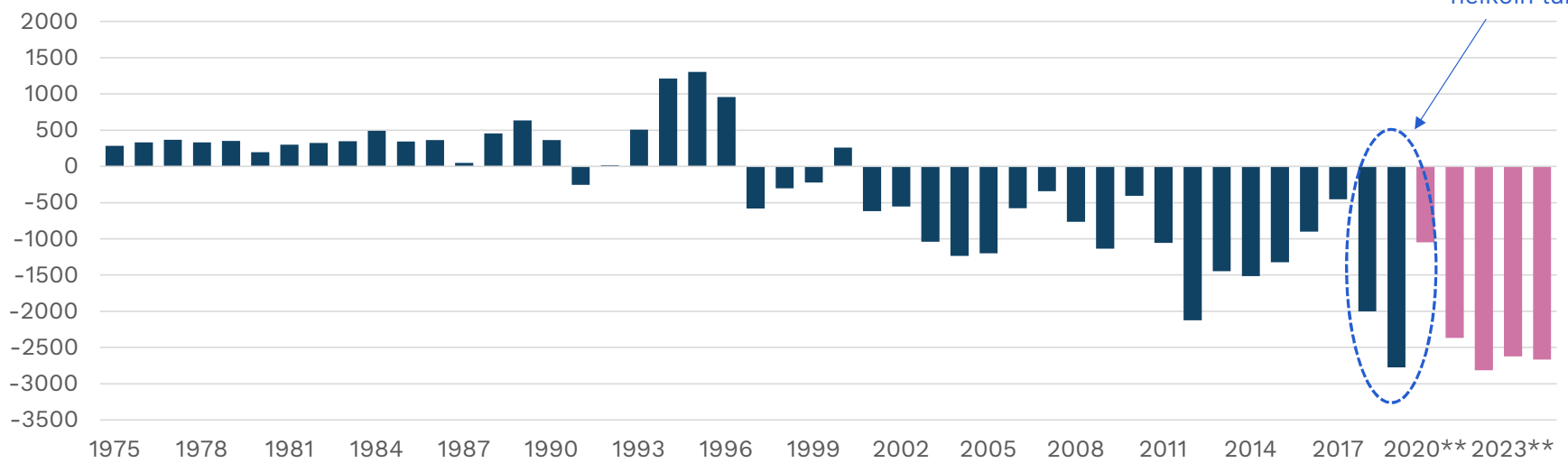
Julkisyhteisöjen menot ylittävät tulot myös ennustekaudella

suhteessa BKT:hen, %



Paikallishallinnon nettoluotonanto on painunut 2000-luvulla alijäämäiseksi miljoonaa euroa

Vuoden 2019 nettoluotonanto oli paikallishallinnon tilastohistorian heikoin lukema.





**Näkymät eivät ole
kestävällä pohjalla.
Julkisen sektorin
tuloja on lisättävä
tai menoja
vähennettävä.**



Kiitos.

Minna Punakallio

+358 9 771 2095

minna.punakallio@kuntaliitto.fi

[@MinnaPunakallio](https://www.instagram.com/MinnaPunakallio)



www.kuntaliitto.fi